

УДК 343.13

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.12.44>**Ірина Гукова,***аспірант кафедри криміналістики та домедичної підготовки
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧИХ З ОРГАНАМИ ВЛАДИ У РОЗСЛІДУВАННІ ШАХРАЙСТВА У СФЕРІ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Стаття присвячена актуальним проблемним питанням взаємодії слідчих з оперативними підрозділами Національної поліції та органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сфері зайнятості населення і трудової міграції під час розслідування шахрайства у сфері працевлаштування.

Доводиться, що ефективно здійснювати розслідування вказаної категорії злочинів неможливо без взаємодії слідчих органів з оперативними підрозділами поліції, а також без належної співпраці слідчого з органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сфері зайнятості населення, у тому числі структурними підрозділами Міністерства соціальної політики, державного центру зайнятості в областях, містах та районах. Вказана взаємодія та співпраця допомагає у зборі необхідної інформації, її систематизації та використанні як для встановлення певних фактів, так і для кращого з'ясування обставин злочину. Наголошено на необхідності законодавчої регламентації взаємодії слідчих з оперативними підрозділами, а також на доцільності внесення змін до окремих законодавчих та відомчих нормативно-правових актів з питань взаємодії під час розслідування злочинів даної категорії.

Наголошено, що аналізу стану взаємодії працівників слідчих органів з оперативними підрозділами поліції у провадженнях щодо шахрайства у сфері працевлаштування не приділялося належної уваги. Така ситуація зумовлює дослідження організаційно-правових аспектів взаємодії та співробітництва під час розслідування шахрайства у сфері працевлаштування, що і визначає актуальність статті. Визначаються правила, дотримання яких заробітчанами дозволяють обмежити ризики їх потрапляння в тенета шахраїв.

Ключові слова: слідчий, працівники оперативних підрозділів, кримінальне провадження, взаємодія, слідчі (розшукові) дії, заробітчанин, працевлаштування, шахрайство.

Постановка проблеми. Нинішній економічний спад, анексія Криму та окупація частини Донецької, Луганської областей суттєво збільшили внутрішню міграцію населення України та значно підвищили рівень безробіття серед населення України, викликавши тим самим і значний попит щодо пошуку роботи на ринку праці. Підвищенням попиту серед безробітних у сфері працевлаштування скористалися недобросовісні роботодавці та шахраї, використовуючи різні шахрайські схеми.

Вказану категорію кримінальних правопорушень важко розслідувати без взаємодії слідчих органів з оперативними підрозділами Національної поліції, а також без належної (в рамках вимог законодавчих та відомчих нормативно-правових актів) співпраці слідчого з органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сфері зайнятості населення. З'ясування окремих правових та організаційних аспектів такої взаємодії та співпраці і визначення

шляхів її покращення лише сприятиме успішному розслідуванню шахрайств, що вчиняються у сфері працевлаштування.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми свідчить, що взаємодія у кримінальних провадженнях неодноразово була предметом розгляду та досліджувалася у наукових працях Р. С. Белкіна, О. П. Бойко, О. О. Волобуєвої, І. Ф. Герасімова, Л. А. Грабовського, В. В. Рогальської, І. М. Гуткіна, І. П. Козаченка, К. О. Чаплинського, В. М. Федченка, В. М. Тертишника та інших учених.

Водночас проведений аналіз свідчить, що питанням взаємодії слідчого з оперативними підрозділами Національної поліції України у кримінальних провадженнях щодо шахрайств у сфері працевлаштування, а також його співпраці у таких провадженнях з органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сфері зайнятості населення, не приділялося достатньо уваги. Вказане свідчить про необ-

хідність проведення дослідження правових, організаційних та інших аспектів взаємодії та співробітництва під час розслідування шахрайств у сфері працевлаштування, що і визначає актуальність цієї статті.

Метою статті є дослідження правових та організаційних аспектів взаємодії слідчого з оперативними підрозділами Національної поліції з питань працевлаштування в Україні; з'ясування кола суб'єктів, які уповноважені вирішувати вказані питання, та аспектів щодо їхньої співпраці у питаннях розслідування шахрайства у сфері працевлаштування; окреслення проблемних питань та шляхів з покращення такої взаємодії; визначення правил, дотримання яких дозволить обмежити ризики шахрайства з працевлаштування.

Виклад основного матеріалу. Загалом, взаємодія слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції за умов керівної ролі слідчого складається зі спільних зусиль у питаннях розкриття, розслідування кримінальних правопорушень та встановлення всіх обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, а також встановлення місця перебування підозрюваних осіб, які розшуковуються органами досудового розслідування.

Між тим законодавець у вітчизняному кримінальному процесуальному законодавстві питанням взаємодії між уповноваженими суб'єктами під час здійснення кримінального провадження чомусь не надав належної уваги. Такого висновку можна дійти, проаналізувавши положення чинного КПК, за яким правова регламентація взаємодії під час як досудового розслідування, так і судового провадження відсутня. Про неї можна лише здогадуватися, і то за окремими нормами. Так, про взаємодію слідчих, які працюють на різних віддалених одна від одної адміністративних територіях або перебувають під юрисдикцією іншого органу досудового розслідування, йдеться в ч. 5 ст. 218 КПК. За цією нормою своєю постановою один слідчий має право доручити іншому слідчому провести відповідні слідчі чи інші процесуальні дії, які підлягають обов'язковому виконанню. Також про взаємодію слідчого з оперативними підрозділами за дорученням слідчого щодо проведення слідчих і негласних слідчих (розшукових) дій йдеться в положеннях статей 40, 41 КПК. Наступну регламентацію взаємодії можна вбачати у ч. 5 та 6 ст. 232 КПК з питань проведення окремих слідчих (розшукових) дій у режимі відеоконференції. Учасником такої взаємодії законодавець визначає служ-

бову особу органу досудового розслідування, слідчий якого в межах своєї адміністративної юрисдикції або в межах міста проводить дистанційне провадження. Друга ситуація зі взаємодії відбувається між слідчим та вже службовою особою органу досудового розслідування іншої юрисдикції або службовою особою органу досудового розслідування, розташованого за межами міста. Вказана взаємодія має місце у випадках, коли учасник, з яким заплановане здійснення відповідної слідчої дії, перебуває в приміщенні, розташованому поза юрисдикцією слідчого органу, що проводить розслідування, або за територією міста, в якому це розслідування проводиться. Як в першому, так і в другому випадку зміст взаємодії полягає в обов'язку виконання зазначеною службовою особою за постановою слідчого ряду процесуальних та організаційних дій, а саме: пересвідчитися, що на місці перебуває саме та особа, вручити їй пам'ятку про права учасника такої дистанційної слідчої (розшукової) дії та перебувати до її завершення поряд із вказаним учасником.

Як взаємодію можна вважати порядок звернення судового рішення до виконання через відповідне розпорядження суду, що надіслане певному суб'єкту державної реєстрації фізичних, юридичних осіб у тому числі з метою оновлення інформаційної комунікації між єдиними державними реєстрами судових рішень та реєстрами юридичних, фізичних осіб, у тому числі підприємців і громадських формувань (ч. 2 ст. 535 КПК).

Більш яскравим проявом взаємодії можна вважати взаємодію між слідчими спільних слідчих груп під час здійснення ними розслідування на територіях кількох держав. Зміст такої взаємодії полягає в необхідності узгодження не лише основних напрямів розслідування та проведення процесуальних дій, але й у необхідності обміну інформацією та координації основних заходів між слідчими таких груп (ст. 571 КПК).

Вбачаючи значну роль взаємодії в ефективності розслідування кримінальних правопорушень, О.О. Волобуєва вкотре наголошує на доцільності вироблення відповідних засад взаємодії не лише між слідчими та іншими службовими особами правоохоронних органів, але й з іншими органами, які можуть надати таку допомогу [1, с. 245]. З питань нормативно-правової основи взаємодії І.П. Козаченко доходить висновку, що її положення повинні мати не лише чітку законодавчу регламентацію у відповідних законах, але й знаходити своє відображення у відомчих, міжвідомчих нормативно-правових актах [2, с. 177].

Роблячи акцент лише на законодавчій регламентації взаємодії, І.М. Гуткін визначає її як засновану на законі діяльність не підлеглих один одному органів, під час якої вказані органи діють узгоджено, вдало об'єднуючи та зіставляючи відповідні методи й засоби, що планується застосовувати, чи вже застосовуються з метою запобігання злочинам, їх припинення й розкриття, притягнення до кримінальної відповідальності винних, розшуку обвинувачених і забезпечення відшкодування збитків, заподіяних злочином [3, с. 70]. На необхідності планування під час розслідування у взаємодії наголошують й інші автори, оскільки ретельність планування дозволяє більш раціонально застосовувати відповідні методи розслідування та більш ефективно використовувати сили та засоби, і до того ж дозволяє слідчому контролювати послідовність та необхідність проведення тих чи інших слідчих дій [4, с. 74].

Розглядаючи взаємодію, Р.С. Белкін наголошує, що вона виступає однією з форм організації розслідування злочинів, що здійснюється суб'єктами доказування відповідно до вимог закону з метою повного та об'єктивного розслідування, розшуку злочинців та об'єктів, що мають значення для справи. Крім того, формуючи її дефініцію, автор звертає увагу на такі основні аспекти, як наявність налагодженої співпраці за цілями, місцем і часом між слідчим, органами дізнання й іншими органами, в межах їх компетенції [5, с. 31]. Досліджуючи питання взаємодії, відомий криміналіст І.Ф. Герасімов доводив, що завдяки правильній взаємодії правоохоронних органів можна не лише досягнути ефективного використання наданих відповідним суб'єктам повноважень, але й отримати бажані результати завдяки вдалому сполученню відповідних засобів та методів під час розслідування злочинів [6, с. 106].

У теорії кримінального процесу взаємодія уповноважених суб'єктів під час кримінального провадження поділяється на дві форми. Перша форма існує, якщо законом чітко передбачені правові положення такої співпраці. А якщо такої законодавчої регламентації немає, то вказана взаємодія розглядається вже як непроцесуальна форма [7, с. 494].

До першої форми взаємодії, яка під час кримінального провадження реалізується частіше, ніж не процесуальна форма, і є більш дієвою за своєю результативністю, як правило, відносять надання доручень слідчим щодо проведення оперативними підрозділами слідчих (розшукових) та неглас-

них слідчих (розшукових) дій, виконання окремих заходів забезпечення кримінального провадження та встановлення місця перебування підозрюваного, який переховується від слідчих органів, у тому числі й коли підозрюваний перебуває в розшуку. Друга форма взаємодії в межах кримінального провадження, яку ще називають організаційною, або ж організаційно-тактичною, проявляється під час взаємного обміну слідчого з оперативними працівниками отриманою інформацією, спільного обговорення існуючих версій, пропозицій та запланованих заходів з проведення відповідних процесуальних дій та інших заходів з метою досягнення взаєморозуміння та узгодженості у діях обох сторін у тому числі і з питань складання спільного плану розслідування [8, с. 14-13].

Враховуючи способи та специфіку шахрайств, що вчиняються у сфері працевлаштування стосовно осіб, які у пошуках бажаної роботи потрапляють у поле зору недобросовісних роботодавців і шахраїв та стають їхніми жертвами, ефективно здійснювати розслідування вказаної категорії злочинів неможливо як без взаємодії слідчих органів з оперативними підрозділами Національної поліції, так і без належної, в рамках вимог законодавчих та відомчих нормативно-правових актів співпраці слідчого з органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сфері зайнятості населення, у тому числі структурних підрозділів Міністерства соціальної політики, державного центру зайнятості в областях, містах та районах. Вказана взаємодія та співпраця буде лише сприяти у зборі необхідної інформації, її систематизації та використанні для встановлення певних фактів і кращого з'ясування обставин вчиненого правопорушення.

Між тим з питань слідчих доручень щодо проведення працівниками оперативних підрозділів певних слідчих (розшукових) дій у рамках взаємодії з кримінального провадження законодавець у положеннях КПК передбачив порядок такої взаємодії лише у вигляді виконання оперативними працівниками доручень слідчого. До того ж виконання зазначених доручень входить в обов'язки працівників оперативних підрозділів (ч. 3 ст. 41 КПК). Зміст самого доручення може бути різним, але обов'язковим його елементом, є строки, в межах яких доручення повинно бути виконаним. І хоча законодавець не прописав конкретні строки його виконання, але слідчий в межах наданих йому повноважень повинен вказувати строки виконання доручення, виходячи з вимог засади їх розумності (ст. 28 КПК).

Іншого виду взаємодії, такого як, наприклад, виконання оперативними працівниками вказівок слідчого з проведення певних слідчих (розшукових) дій, положення КПК не передбачають (ст. 40 КПК). Оскільки надання вказівок з проведення слідчих та інших процесуальних дій є прерогативою прокурора в рамках наданих повноважень та суду.

Виходячи з положень ч. 3 ст. 110 КПК, за вимогами якої всі рішення, що під час досудового слідства приймає слідчий, оформлюються відповідною постановою, доцільно передбачити порядок оформлення слідчим доручення працівникам оперативних підрозділів з проведення слідчих, у тому числі й негласних слідчих (розшукових), дій саме у вигляді відповідної постанови, оскільки вказане процесуальне рішення має найбільш вмотивований та відповідним чином обґрунтований зміст, з окресленням необхідності виконання конкретних завдань, зі з'ясуванням питань, що цікавлять слідство, та в конкретні строки.

Нинішній економічний спад, анексія Криму та окупація частини Донецької, Луганської областей суттєво збільшили внутрішню міграцію населення України та значно підвищили рівень безробіття серед населення України, викликавши тим самим і значний попит щодо пошуку роботи на ринку праці. Вказані фактори вплинули на появу багатьох посередницьких фірм, які пропонують безробітним громадянам надати допомогу та швидко вирішити всі їхні нагальні проблеми з питань працевлаштування. До того ж підвищенням попитом серед безробітних у сфері працевлаштування скористалися недобросовісні роботодавці та шахраї, використовуючи різні шахрайські схеми.

Здебільшого згадана категорія кримінальних правопорушень вимагає відповідної координації у співпраці уповноважених суб'єктів і комплексного підходу до збору належної інформації та використання певних сил і засобів. Вдало спланувати заходи зі встановлення шахраїв, їх переслідування чи затримання неможливо без здійснення належної взаємодії. Вказана взаємодія сприяє в отриманні додаткових фактів щодо події злочину та встановлення співучасників шахрайства у сфері працевлаштування. Суттєве значення мають також й інформаційні ресурси та бази даних, які у своїй діяльності використовують органи виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сфері зайнятості населення [12]. Вказані інформаційні системи дозволяють проаналізувати не лише відпо-

відну інформацію щодо громадян, які знаходяться у пошуку роботи та роботодавців, але й здійснити моніторинг посередницької діяльності відповідних суб'єктів, які за законом з питань працевлаштування громадян у межах укладених з роботодавцем договорів, контрактів на безоплатній основі, без всяких комісійних, гонорарів чи інших винагород зобов'язані підшукувати необхідну роботу та сприяти особі у її працевлаштуванні (ст. 36, 37 Закону).

Основним нормативно-правовим актом з питань працевлаштування є Закон України «Про зайнятість населення» від 05 липня 2012 року зі змінами на 17.06.2020 року, який поряд з іншим визначає питання державного регулювання зайнятості населення та правовий статус суб'єктів господарювання як посередників з питань працевлаштування. Вказаним законом одним з основних напрямів визначено взаємодію органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та роботодавців і профспілок з питань забезпечення повної та вільно вибраної зайнятості населення і здійснення відповідних заходів у цьому напрямі. Водночас, на жаль, положень щодо необхідності взаємодії (співпраці) та надання вказаними органами відповідної інформації органам досудового розслідування щодо шахрайських проявів у сфері працевлаштування вказаний нормативно-правовий акт не містить.

Враховуючи нинішню динаміку та специфіку шахрайств, що вчиняються з питань працевлаштування, а також відсутність правових положень зі співпраці та взаємодії відповідних органів виконавчої влади з органами досудового розслідування у протидії шахрайствам, у тому числі з метою їх розкриття та здійснення ефективного кримінального провадження з встановленням всіх обставин, що підлягають доказуванню по даній категорії злочинів, доцільно, дотримуючись відповідного співвідношення з питань функцій, повноважень, засобів і методів у діяльності вказаних суб'єктів, розробити та затвердити узгоджений нормативно-правовий акт, який би чітко регламентував питання їхньої співпраці та взаємодії з метою запобігання шахрайствам у сфері працевлаштування громадян, їх розкриття та розслідування.

Окрім цього, відомчим нормативним документом у системі МВС з питань організації взаємодії слідчих органів з іншими підрозділами Національної поліції України є наказ МВС від 07.07.2017 року № 575, але в його положеннях також не прописано необхідного алгоритму дій щодо запобігання шахрайствам в сфері працевлаштування

громадян, їх розкриття та розслідування, і навіть взагалі не згадується про вказані кримінальні правопорушення [9]. Лише в положеннях з організаційних питань з реагування органами національної поліції на заяви та повідомлення про кримінальні правопорушення, які містяться в наказі МВС від 27.04.2020 року № 357, передбачені відповідні дії, але щодо реагування на заяви про шахрайства в цілому. Вказані заходи передбачають обов'язковість з'ясування у потерпілої особи часу, місця та способу вчинення шахрайства, прикмети злочинця, можливе місце перебування та установчі (за наявності) дані, здійснення заходів з демонстрації потерпілому фото та відео даних осіб, які взяті на криміналістичні обліки, а також вжиття заходів з перекриття шляхів можливого напрямку руху злочинців та їх затримання [10].

Усе вищевказане свідчить про відсутність як законодавчої, так і чіткої відомчої регламентації щодо взаємодії уповноважених правоохоронних органів з питань запобігання шахрайствам у сфері працевлаштування громадян, їх розкриття та розслідування, у тому числі й з питань їхньої взаємодії з органами виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізацію державної політики у сфері працевлаштування громадян. Так само відсутні теоретичні та науково обґрунтовані і практично апробовані методичні розробки з методики розслідування вказаної категорії кримінальних правопорушень.

Висновки

Отже, обмежити ризики потрапляння в тенета шахраїв, які пропонують надати допомогу з питань працевлаштування на роботу, можливо за умов дотримання певних правил. Насамперед, перш ніж погодитися із запропонованою роботою, необхідно впевнитися, що вказана робота є легальною і має законний статус, а посередника, який її запропонував, зареєстровано на сайті Державного центру зайнятості серед осіб суб'єктів господарювання, що мають відповідний дозвіл або ліцензію на надання посередницьких послуг з працевлаштування [11]. На вимогу громадянина такий посередник згідно з п. 1 ч. 4 ст. 36 Закону України «Про зайнятість населення» зобов'язаний надавати у повному обсязі всю інформацію щодо роботодавця, існуючого у нього запиту на професії, кваліфікаційні вимоги, наявність практичного стажу роботи, певного досвіду у робітників та інформацію щодо умов праці, її характеру й оплати. Також слід надати копію відповідного договору чи контракту, укладеного з роботодавцем з питань надання

посередницьких послуг у працевлаштуванні. При цьому, якщо пропонується робота із так званим «випробувальним терміном», слід вимагати укладання строкового трудового договору, в якому поряд з іншими даними повинно бути прописано строк випробування та вид і сума зарплати за виконання вказаної роботи. Зазначені аспекти стосуються і всіх так званих дистанційних видів робіт, роботи на дому чи розповсюдження товарів, при цьому за виконання такої нескладної роботи пропонують хорошу зарплатню, але спершу за таке працевлаштування необхідно заплатити. Усі платні види навчання чи оформлення документів, які начебто необхідні для працевлаштування, не можуть відбуватися за рахунок безробітного, який таку роботу шукає. Наостанок слід бути особливо уважним та не втрачати пильність, коли посередники або агенції з працевлаштування вимагають надати оригінали паспорту, коду чи інших особистих документів, оскільки існує великий ризик втратити особисте майно або право на нього.

Список використаних джерел:

1. Волобуєва О.О. Поняття і принципи взаємодії слідчого зі спеціалістами під час збору інформації про особу підозрюваного. *Вісник Луганської академії МВС України: наук.-теорет. журнал*. Луганськ: РВВ ЛАВС, 2004. № 2. С. 242-249.
2. Козаченко І.П. Основные направления совершенствования теории и практики оперативно-розыскной деятельности. *Вопросы совершенствования оперативно-розыскной деятельности органов внутренних дел*. Київ: УАВС, 1992. С. 177-180.
3. Органы дознания и предварительного следствия системы МВД и их взаимодействие : учебное пособие / Белозеров Ю. Н., Гуткин И. М., Чувилев А.А. и др.; отв. ред.: Викторов Б.А. Москва: Юрид. лит., 1973. 120 с.
4. Письменный Д.П., Федченко В.М. Розслідування злочинів слідчою та слідчо-оперативною групою: правові та організаційні засади : монографія. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2006. 248 с.
5. Белкин Р.С. Криминалистическая энциклопедия. Москва: Изд-во БЕК, 1997. 342 с.
6. Герасимов И.Ф. Некоторые проблемы раскрытия преступлений. Свердловск: Средне-Уральское кн. изд-во, 1976. 184 с.
7. Криминалистика : учебник для вузов / под. ред. Р. С. Белкина. Москва: ГОРМА, 2001. 990 с.
8. Організація взаємодії підрозділів Національної поліції під час прове-

дення досудового розслідування : навчальний посібник / О.П. Бойко, О.Ф. Кобзар, В.В. Рогальська, Н.П. Черняк. Дніпро: ДДУВС, 2017. 84 с.

9. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ МВС України від 07.07.2017 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text> (дата звернення: 26.07.2020).

10. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної

поліції України : наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#n7> (дата звернення: 26.09.2020).

11. Державний центр зайнятості: перелік суб'єктів господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні, та суб'єктів господарювання, які здійснюють наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в інших роботодавців. URL: <https://www.dcz.gov.ua/storinka/perelik-subyektiv-gospodaryuvannya> (дата звернення: 20.07.2020).

12. Про зайнятість населення : Закон України від 5 липня 2012 року № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text> (дата звернення: 22.07.2020).

Iryna Hukova. Interaction of investigators with the authorities when investigating employment fraud

The article considers the issues of interaction of investigators with employees of operational units of the National Police, as well as with executive authorities that ensure the formation of state policy in the field of employment and labor migration in the investigation of fraud committed during employment. It is proved that it is impossible to effectively investigate this category of criminal the National Police, as well as without proper cooperation of the investigator with executive authorities in ensuring employment policy, including structural units of the Ministry of Social Policy, the state employment center in regions, cities and districts. This interaction and cooperation helps in gathering the necessary information, its systematization and use, both to establish certain facts and to better clarify the circumstances of the offense. Emphasis is placed on the need for legislative regulation of the interaction of investigators with operational units, as well as the feasibility of amending certain legislative and departmental regulations on cooperation in the investigation of criminal offenses of this category. The rules are determined, the observance of which allows workers to limit the risks of getting into the net of fraudsters.

It is emphasized that the generalization and analysis of the state of interaction of investigators with operational units of the National Police of Ukraine in criminal proceedings on fraud in the field of employment, as well as its cooperation in such proceedings with the executive authorities, ensuring state employment policy, today, was not given the necessary attention.

It is proved that such a situation determines the conduct of certain studies of organizational, legal and other aspects of interaction and cooperation in the investigation of fraud in the field of employment, which determines the relevance of the scientific article.

A number of concrete proposals aimed at improving the theoretical and legal principles of criminal-procedural relations have been formulated; some categories of the criminal process and criminalistics have been specified.

Key words: investigator, employees of operative divisions, criminal proceedings, interaction, worker, employment, fraud.